

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 18 fillér.

Nyiltér ára 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 267.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, október 6.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelkek: Az aradi gyásznap.

A balkáni helyzet.

A büntanyán.

A megoldás nehézségei.

Utazó királyok.

Az eperjesi rémdráma.

Az új templom fölavatása.

Föllásadt huzárok.

Damjanichné a gyásznapról.

Az ó-budai elátkozott ház.

Tárcs: Az aradi tizenhárom. Irta: Teleki Sándor.

— A kocsiban. Irta: Albert Bolssiére.

Csarnok: A sebhelyek. Irta: Szépfaludi O. F.

Az aradi gyásznap.

Arad, október 5.

A hős-korszak ragyogó napfénye kialudt, dala elhangzott, vitézei porladoznak és nemzeti nagy epepejünk szomorú emlékeztetőre gyászfátyolt lengett az őszi szellő. Tizenhárom bus magyar az igazság szent tűzében megtisztult lelekkel ekkor lépett ötvennégy évvel ezelőtt a vesztőhelyre, hogy vérök hullásával újra és újra megöntözzék ezt a vérrel már oly mélyen áztatott magyar földet, mely elszánt lépteik alatt addig oly diadalmasan rengett.

Az azóta eltelt idők történetét meg lehetne írni abból, nagyapáink, apáink, mi magunk is: hogy ültük meg október 5-én októberre vértanuink emlékeztetőt. Tíz álló nehéz esztendeig a friss és mindennap újra feltépett seb sajgató fájdalomával, me-

lyet még szörnyűbbé tett, hogy titkolni kellett. Majd más tíz év jött utána, melynek során a vajásokok arcuk verejtékében keresték a flastromokat, hogy valahogy behegessék a sebhelyeket. Csakhogy ekkor mi magunk nem akartuk, hogy behegedjenek. Már mi olyanfajta megátalkodott paciensek voltunk, csakis a magunk módján s a magunk természete szerint akartunk meggyógyulni.

Megjött ennek is az ideje; értő és áldott kezek, melyeket — könyezve gondolunk rá — tündérüljek is segítettek, lassankint megtalálták a gyógyítás módját. A seb lassan-lassan csakugyan elhegedt, csak roppant érzékenysége mutatta már, mily mélységes véres és gyilkos lehetett annak idején.

Egy borosabb nap, egy tapintatlanabb érintés: s a seb fölsajdult s a kezünk ökölbe szorult. Hiába, meg nem történté tenni semmit sem lehet s a végleges gyógyulás nemcsak az, hogy a seb behegedjen, de az is, hogy ne piszkálják. A nemzeti érzékenység s ellenkező természetű hiúság között a nemzeti érzékenysége az elsőbbség. Kardaffairek, szoboraffairek, közjogi sértődöttségek és kuruc-hangulatok: mihelyest feltámadnak, abban, hogy támadtak, már megvan a létjogosultságuk. Sem egyes ember, sem egész nemzet nem szokhatja meg, hogy az ő legtermészetesebb érzéseiben tapintatosnak kelljen lennie. Az akció mindig reakciót szül, vagy, ha úgy tetszik, a reakció akciót.

Az emlékek ez összekuszálódó szálaiból azonban kitetszik egy veres fonál. Jobban mondva: az a fontos, hogy ez a fonál nem veres; kivéve a nemzeti gyász első tíz esztendejét, a többi időkben gyászból, föllobbanásból, sőt elkeseredésből is hiányzik a forradalmi hangulat. Törvényszerű párhuzamossággal fejlődött, hogy mentül szabadabban csüghettünk a múlton, mentül élesebben vonhattunk örök választ a magunk törekvései közt, melyeknek a hőseink áldozatul estek: annál erősebben terjedt népünkben a meggyőződés, hogy a nemzeti célok legegyszerűbb útja a természetes fejlődés.

Mikor a bicskáinkat is elszedték tőlünk: nem volt bizonyos, nem kapjuk-e föl a kaszákat, de mihelyt a magunk urai lettünk, nem jutott eszünkbe kockára tenni egzisztenciáinkat. S nézzük bármely szemüvegen át az utóbbi harminc év történetét: még egy pár huzamot látunk benne. A kuruc *non possumus* az ő hideg elvi magaslatáról fokontként leszállott a napi életbe. A gubernementális *non possumus* pedig, mindinkább számolt a nemzeti élet örök föltételeivel.

A Kossuthizmus, mely eleinte véres megtorlást és örök engesztelhetetlenséget jelentett, lassankét, észrevétlenül számot kezdett vetni amaz ekszigenciákkal, melyekről maga Kossuth Lajos mondta, hogy ezek tudománya a politika. A közjogi konzervativitás pedig mindinkább tudatára ébred annak, hogy ama javak közt, me-

Az aradi tizenhárom.

Irta: Teleki Sándor.

Sirjukra ősz virágit ne tegyétek
S ne tartsatok nagyhangzú beszédet.
Ne rakjatok hantiukra díszkövet,
Csak néhány rozsdamart ágyucsövet.

S dörögjenek mint egykor, ötven éve,
Midőn az ellen hullt, mint oldott kéve,
S a vén ágyuknak tompa dörejet
Vigye vihar a rónán szertesét.

Az ágyudal a sírfenekre érjen,
Hogy meghallják, kik ott pihennek mélyen,
S álmodjanak, míg ágyuk torka szól,
A szent napok dicső csatáiról.

A kocsiban.

Irta: Albert Bolssiére.

James magas, szőke, félszeg ember, aki tekintélyes külsőjének a nagy ügyetlensége miatt semmi hasznát sem tudta venni. Annak ellenére sem tartozott éppen a szerények osztályába, amint ez a történet is mutatja.

Egy reggel James bérkocsit intett a Madeleine templom előtt s elvitette magát a nagy-boulevard felé. Így kezdődik ez a történet.

Mint a humoristák és a statisztikusok állítják, sokan szoktak bérkocsiba ülni; ebben tehát nincs semmi különösség. A James e tette azonban mégis más, mint a többi bérkocsit használó embereké. Az ő számára a bérkocsit sokkal többet jelentett. Ha a légy, ruganyos ülésben érezte magát, szemel előtt elvonulni látta Páris házeit és a járőkeket, olyankor mindig hódítónak, ellenáthatatlannak érezte magát.

— Most minden asszony rém tekintet, — szokta ilyenkor gondolni s a gondolattársítás következtében mindig hozzáfűzi:

— Ha most merész lennék, azt hiszem, szép sikereim volnának.

A bérkocsi lefutott a rue Royale során; egyszerre a sarki rendőr fehér pálcája megjelent a levegőben s mintegy mágikus jelre valamennyi kocsi megállt. James körültekintett, hogy tájékozódjék: előtte, mögötte és mellette egész sora a kocsinak szintén megállott. James most véletlenül át pillantott a szomszéd kocsiba. Szemrevaló szőke asszony ült abban és egy ur. Az ur először tünt föl Jamesnek; de valóban olyan ember is volt, hogy megakad a tekintet rajta. Tömzsi és nagyon piros arcban, villogó ápaszem mögött mérhetetlen szigorú, szuró szempár meredt Jamesre. Oly intenzív volt az a tekintet, hogy a mi fiatalemberünk szinte önkénytelen ijedtséggel kapta le róla a szemét. De annyit még láthatott, hogy a férfi valamit mondott a hölgynek, mire az

boszusan vállat vont s szinte tüntető daccal fordult James felé...

A kocsisor ismét tovább indult. James jókedvvel nézett jobbra-balra, gyönyörködött az utca tarkaságában s így jutott a kocsija a rue de Rivoli sarkára. Ismét megjelent a levegőben a rendőr fehér pálcája, ismét megállt a kocsisor és James ismét körülpillantott. A meglepetéstől, aztán pillanatra elélt a lélegzete: ismét az előbbi szép hölgy kocsija mellé jutott és amint odatekintett, finom mosoly és élénken ragyogó szemek villantak feléje.

James körültekintett: nem talán tévedés lenne, a hölgy csakugyan ő rá mosolygott, még pedig milyen mosolygal!... James éppen a bajszát pödörgette s határozott módon akarta viszonozni a kapott pillantást, amikor a kocsisor hirtelen megindult és a szép hölgy mögötte elmaradt.

Fiatal emberünk hátrahérett s diadalmas-kodva látta, hogy az a kocsi követi az övét. Követi tovább is, a Place du Carroussaire is, sőt tovább... Lopva minden tíz lépés után hátrpillantott s mindig jött arra hasonló váiasz!

— Ah, ah! — gondolta James, — no de hisz az természetes!

Mintegy fél órán át állandóan egy irányban haladtak s hol a hölgy kocsija jutott előre, hol pedig az övé. Imtár nem lehetett semmi kétség aziránt, hogy ő megtetszett a hölgynek s hogy az követi őt. De vajjon a férje mit szól ehhez?

lyeket a Kossuthizmussal szemben konzerválni akar, sok, nagyon sok olyasmi van, amit soha el nem értünk volna „Kossuthizmus” nélkül. Egyfelül az intranzigencia, másfelől a gyanakvás fokról-fokra közeledett ahhoz, hogy egy magasabb egységben egyesüljön. Ez az egység: a magyar nemzeti politika.

Fekete fátyolt lobogtat október 6-án az őszi szellő. Lebbenésénél mélyebben látjuk a porló hősök szívét, a belőlük fakadt színes virágokat. Ott nyugszik alatta tizenhárom hős vezérünk. Nyugszik békeességben, mélyen, de nem álmatlanul és örökre.

A balkáni helyzet.

(Ausztria-Magyarország és Oroszország újabb jegyzéke.)

Arad, október 5.

A megbeszélések után, amelyek Müritzegben gróf Goluchowski és gróf Lamsdorff külügyminiszterek között folytak, Ausztria-Magyarország és Oroszország kormányai elhatározták, hogy Calice és Sinovjev konstantinápolyi nagykövetekhez a következő egybehangzó szövegű táviratokat küldik:

„Onök röviddel ezelőtt megbizattak, hogy jelentsék ki, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország ragaszkodnak a megnyugtató művehez, amelyre vállalkoztak és megmaradnak az év elején kidolgozott programjuk mellett mindama nehézségek ellenére, amelyek annak keresztülvitelének eddig útjában állottak.

Mig egyrészt a forradalmi komiték zavarokat idéztek elő és a három világot keresztény lakosságát visszatartották attól, hogy a reformok végrehajtásában közreműködjenek, másrészt a magas porta közegei, amelyek azoknak keresztülvitelével voltak megbizva, általában nem fejtették ki az irányban a szükséges buzgalmat és nem voltak áthatva attól a gondolattól, amely ezt a rendszabályt sugalta. Hogy most kimutassák szilárd elhatározásukat, hogy ama reformok teljes keresztülviteléhez ragaszkodnak, amelyeket a magas porta elfogadott és amelyek az általános bizottságot vannak hivatva garantálni, a két hatalom megegyezett az ellen-

örzés és felügyelet hathatós módjára nézve és ön e tekintetben késedelem nélkül meg fogja kapni a részletes utasításokat.

Ha a két hatalom teljes mértékben el ismeri a magas porta jogát és köteleességét; hogy a komiték lázadó agitációi által szított zavarokat elnyomja, mégis sajnálják, hogy ezt az elnyomást kihágások és kegyetlenségek kísérték, amelyek alatt a békés lakosok szenvedtek. Ezért sürgősen szükségtelennek látják, hogy a sajnálatos események áldozatainak segítségére legyenek és a fent említett utasítások közötti fogják önnel ama humanitárius akciók részleteit is, amely a minden létfentartási eszköztől megfosztott lakosság támogatására, visszahonosításuk megkönnyítésére és a tűz által elpusztított falvak, templomok és iskolák helyreállítására szükségeseknek bizonyulnak.

Ausztria-Magyarország és Oroszország kormányai azt a szilárd reményt táplálják, hogy folytonos fáradozásaik el fogják érni a célt, hogy a súlyos megpróbáltatásokon átment tartományokban állandó megnyugvást idézzenek elő és meg vannak győződve, hogy az ő pártatlan tanácsait mindazok, akikhez azok intézettek, saját érdekükben meg fogják halgatni. Ő császári és királyi felsége, felséges uram nevében felhívom önt, hogy a fentieket közölje a török kormánnyal, miután orosz kollégájával, aki azonos instrukciókat kap, érintkezése lépett.

Sztambulból táviratozzák: Szalonikiből érkezett egybehangzó konzuli jelentések szerint a szerreszi szandzsákban felkelés tört ki. Mult hó 24-ike óta Razlog, Plumbala, Nevrokop és Daine környékén bandaharcok folytak. Több községet és őrségi kaszárnyát dinamittal támadták meg. Különböző helyen a helyőrség szorongatott helyzetbe jutott. Nagyobb megerősítéseket küldtek oda.

Szaloniki-ből táviratozzák: A macedon felkelők tavasz elejére általános mozgósítást terveznek s az a reményük, hogy erre körülbelül nyolcvanezer embert össze fognak gyűjteni. Egész télen szervezkedni fognak s tavasszal megkezdik a harcot.

— Bah! a férjek ostobák, — vélte James, akinek már úgy dobogott a szíve, mintha ki akart volna ugrani.

Egyszerre azonban — amint körülpillantott — a hölgyet nem találta sehol. Valószínűleg befordult a kocsija egy mellékutcába. James nagyon elszomorodott. Szerette volna föl-kutatni, de hiába, az édes ismeretlen el-
ült.

Amikor James hazaért, oly szerelmes volt, mint csak diákkorában egyszer, — de csak egyszer! Napokon át kutatott ezután a szép asszony után. Járt az utcákat kocsin és gyalog, betekintett minden üzlet ajtaján, hátha véletlen itt-ott van... Sehol...

Lemondással teljes szerelemmel lángolt tovább így a reménytelen, boldogtalan James.

Eppen két héttel a kocsialand után James elment mme Brienne szalonjába. Amint belépett, sápadtan állott meg a küszöbön: szemben véle, a társaság közepette ott ült az ő szép ismeretlenje.

James futó pillantást vetett a társaság többi tagjaira, nincsen-e köztük az a szurós szemű férj. Nagy megkönnyebbülésére nem látta sehol.

Bemutatták. James szertartásos komolysággal hajolt meg a hölgy előtt, aki szintén úgy tett, mintha életében először látná őt. Aztán melléje ült James.

Az imádott lény föltalálása egyszerre bátorrá és szellemessé tette a mi fiatal emberünket. Eleinte csak közönyös doigot mondott, de aztán lassan áttért a vallomásra. Forró, világos szavakban elmondta, hogy két hét óta tüvé-

tette érte Páris. Ugy érezte magát James e vallomásnál, mint a léghajós első felszállakor: hős volt, merész és reménytelenül teli...

A hölgy meglepetten hallgatta, nézte s elgondolkodott, mintha emlékeiben kutatna. Aztán egyszerre vidám mosoly jelent meg az ajkai körül.

— Igen, igen... most már emlékszem... egy csütörtökön volt. Ha, ha, ha... a vonatához kísértem a férjemet... hahaha.

James megdöbbsent.

— Miért nevet, madame?

— Bocsásson meg, csak idegesség... De most már emlékszem homályosan — az ön arcára... Hát ön, szegény barátom, szintén ezek közt volt?

— Kik között?

A hölgy pillanatra vonakodott, aztán így szólt:

— Azt hiszem, ön gentleman, tehát bizalmamat megbecsüli; őszinte leszek... A férjem, akit nagyon szeretek, határtalanul féltékeny ember s hacsak valakire rátekintek, már furrong benne a harag. Nekem pedig legnagyobb szenvedélyem őt bosszantani... Azon a reggelen épen rossz hangulathat voltam s kedvem kerekedett bosszantani a férjemet.

— Végtelenül sajnálom, — dadogta James mint a léghajós, aki ismét a száraz földre koppan.

— Nekem kell bocsánatot kérnem, — felelt mosolyogva a szép asszony és James kétségbeesve ismerte fel ajkain ugyanazt a mosolyt, amely őt oly örülté tette.

TÁVIRATOK.

Az új szerb kormány.

Belgrad, október 5. Az új kabinet a következőképp alakult meg: Gruics tábornok miniszterelnök, Nikolics András külügy, Protics Sztoján belügy, Nikolics Miklós igazságügy, Sztojanovics Ljuba közoktatásügy, Radoavics Milos pénzügy, Todorovics Vladimir középítésügy, Pechkovics Todor kereskedelemügy, Andrejevics ezredes hadügy.

A közös akció.

Pétervári, október 5. A hivatalos lap ma közlésezi Lamsdorff gróf és Goluchowski gróf külügyminisztereknek a portának teendő nyilatkozatokra vonatkozó és a konstantinápolyi orosz és osztrák-magyar nagykövetekhez intézett táviratát.

A büntanyán.

(Egy urileány tragédiája.)

— Az Aradi Hírlöny tudósítójától. —

Arad, október 5.

Mint a berlini lapok jelentik, Bülow gróf német kancellár felszólította a külföldön levő összes német nagykövetségeket és konzulokat, hogy tegyenek sürgős jelentést arról, mennyi német nő tartózkodik külföldön a prostitúció karmai között.

A beérkezett jelentések szerint vagy ezer nő jelentették be. Nagy volt a megrokknyódás arra az óriási számra és kiadták a jelszót, hogy vissza kell hozatni a szerencsétlen teremteket állami vagy közközlésen, a kik távol szülőföldjüktől szinylódnak a bűn fertőjében és a jó utra a becsület útjára kell őket téríteni.

Hogy csodálkoztak e nagy számon. Ezer német nő! Mennyire csodálkoznának azonban, ha megtudnák, hogy mennyi az ilyen magyar nő külföldön! Legalább négyszer annyi. Ezek érdekében is nagyon jó volna, ha kormányunk tenne valamit, mert míg a német nők védelmében részesülnek, addig a mi szerencsétlen züllöttjeinkkel senki sem törődik s így a megtérés útja sincs biztosítva számukra.

Hogy milyen és mekkora szenvedésen megy át e társadalmi halottak leglőbbje mutatja a következő eset, amely éppen a napokban történt.

Egy szép fiatal magyar zsidó lány, egy évvel ezelőtt meghalt budapesti magánhivatalnoknak árvája, valahogyan Bukarestbe került. Egy magyar hitsorsosa vitte ki becsületos szándékkal mint gépirónót és magyar levelezőnt. A vállalat azonban megbukott két hónap alatt és az alkalmazottaknak még a hazatérésre sem jutott valami nagy összeg. A gépiró kisasszony is minden segítség nélkül állott és nem tudott hazautazni. Szép lány léte azonban közelébe férközött valami gaz csábító és addig-addig kerülgette, még egy napon a szegény lány elbukott. Nyáron már benn volt egy büntanyán, ahol husz nő közül tizenegy hazajábelije volt.

A szegény leány lelkiismerete hamarosan felébredt és parkodott abból a posványból, amelybe belekerült, kijutni. De hiába volt minden kísérlete. Először megfenyegették, majd megfenyítették minden szabadulási kísérleteért abból a házból. Egy, a ház félreeső helyén levő zugban összekötötték és megbotozták. Mikor ez sem használt, tüzes vassal süttögették meg. Mikor ezzel sem mentek semmire, éhezették.

Szeptember közepéig szenvedett így a szerencsétlen nő, míg végre jött a szabadító egy budapesti ember személyében. Ez egy Bukarestben sűrűn megfordulni szokott fiatal utazó ügynök, aki véletlenül a büntanyára tévedt, ahol a többi lánytól hallotta a szerencsétlen nő borzasztó megkínóztatását. Bukaresti nagykövetség segítségével tudta csak a rendőrséget rábírní arra, hogy vizsgálatot indítson. A vizs-

gálat során beigazolódott, hogy minden igaz és ekkor a leányt eleresztették, a bűntanya tulajdonosát pedig érzékeny pénzbírsággal sújtották.

A sokat szenvedett nő tehát megszabadult valahogy, de hányan vannak, akik soha sem szabadulnak meg? Jó volna, ha Bülow gróf német birodalmi kancellár példájára mi is sürgős utasítást adnánk a külföldön a prostitúció karmái között sínylő magyar nők megszabadítására.

A megoldás nehézségei.

Khuen gróf a királynál.

(Hódossy Imre, Andrásy Gyula gróf és Széll Kálmán jelöltje.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 5

A krízis ismét fordulóponthoz jutott. Khuen-Héderváry gróf Bécsben van s ott referál a királynak. A politikai világ figyelme tehát arra felé fordul és várja a helyzet kialakulását. Hogy az milyen formákat fog ölteni, bizonytalan.

Döntés ma nem történt még a felett sem, elfogadja-e a király Khuen gróf legújabb demisszióját. Erdemes azonban megemlíteni, hogy a király mindjárt Khuen után Körber osztrák miniszterelnököt hosszabb kihallgatáson fogadta, a miből sokan arra következtetnek, hogy Körber keze ismét beleavatkozik a mi ügyeinkbe.

A kilences bizottság működését igen nagy figyelemmel kísérik a bécsi körök. Azt hiszik, hogy Tisza Istvánnak sikerülni fog egy formulát találni, mely a volt nemzeti párt katonai programját összeegyeztesse azokkal az engedményekkel, melyekbe a korona is belenyugszik. Biznak ebben annál is inkább, mert tudják, hogy Apponyi Albert gróf szintén csak formulát keres, hogy a magyar vezényszót kikapcsolhassa programjából.

Ha ez a megegyezés sikerülni fog, beavatott politikusok vélekedése szerint a király mégis csak Hódossy Imrét bizza meg a kabinet megalakításával. Hódossy Imrét különben szintén fölhívják Bécsbe.

Az osztrák császárvárosban erősen hiszik, hogy bárkit is bizzon meg a király kabinetalakítással, az illetőnek Körber támadását nem lesz szabad visszautasítania, mert az a korona tudtával és beleegyezésével történt. Különben is Körbernek a kereskedelmi kamarák gyűlésén mondott beszédét kellő rektifikációnak tekintik, valamint megtorlásnak veszik azt, hogy Körber nyilatkozata miatt a magyar parlamentben megbuktatták Khuent.

Beszéltek ma sokat arról, hogy Széll Kálmán, esetleg Andrásy Gyula gróf lesz a miniszterelnök, a kik már meghívást kaptak Bécsbe a királyhoz. Ezt a hírlélet, mely a pártklubokban erősen tartotta magát, Széll és Andrásy személyesen cáfolták meg a szabadelvű körben.

Hódossy, Széll és a pártok.

A politikusok érdeklődése ma Bécs felé irányult. Mikor fogadja a király Héderváryt és hogyan végződik a fogadtatás? Ezek a kérdések foglalkoztatták a képviselőket szinte pártkülönbség nélkül. Sokan azt hiszik, bizonyos jelenségekből, hogy a felség még ma dönteni fog a kabinetalakítás dolgában és valószínűnek tartják, hogy a király mégis csak Hódossy Imrét fogja megbízni a kabinetalakítással. Er-

ről beszélnek az összes pártokban, de a szabadelvű pártiak egy része, — természetesen a volt nemzeti pártiak — más meggyőződésben van az új kormány fejét illetőleg. Ezek ugyanis Széll Kálmán nevét lanszirozzák. Az agráriusok szerint számos ok és jelenség forog fenn arra nézve, hogy Széllt a király legutóbbi kihallgatása alkalmából bizalmas misszióval ruházta fel.

A függetlenségiiek vegyes érzelmekkel fogadják mindakét jelölt esetleg megbízatását. Széll Kálmánt még inkább óhajtják, ámbar nem igen kérnek bejöle. Hódossy Imre ellen azonban több kifogásuk van. Így bár elismerik róla, hogy törvénytudó, jeles közjogász, konciliáns ember, azonban nevezetelenek reá azért, mert a parlamentben már két ízben szemben állott a függetlenségi párttal és a nemzeti követelmények bizonyos részével.

A néppártban, melyben erős volt már a disharmonia, Khuen másodszori lemondása után ismét teljes lett a béke és várják türelemmel az új kormányt.

A szabadelvű pártkörben vasárnap este kevesen mutatkoztak. De a csekély számban megjelent párttagok is politizálnak, különösen a gróf Khuen hétfői fogadtatásának eredményei felől bocsátkozva jóslatokba.

A szabadelvű pártkörben leginkább azt a hírt portálták, hogy a király e hó 10 ikén mégis Budapestre érkezik és akkor személyes közreműködésével fog igyekezni a válság ügyét a megoldásra előbbre vinni.

Lehangolólag hatott a párttagokra az a hír, hogy a kilences bizottság munkálataiban nem fog mindazon követelmények mellett állást foglalni, amelyek a kiegyezési törvények alapján jogos kivánságokat képeznek. A nemzeti pártiak is oly irányban igyekeznek hangulatot kelteni, hogy nem a vezényszóra és szolgálati nyelvekre kell fektetni a fősúlyt, hanem a katonai oktatásra. Arra törekednek, hogy nemcsak a rendes csapatoknál, hanem a tengerészetnél, a műszaki csapatoknál, a törzskarnál, a közös hadügyminiszteriumban, a számvevőségénél, szóval mindenütt annyi magyarul tudó tiszt álljon majd a katonai magyar oktatás eredménye gyanánt rendelkezésre, amennyi a magyarországi kontingensnek megfelel.

— Idővel a többi követelmény — mondják — magától teljesül.

E kapacitálás dacára sem bizonyos, hogy megegyezés lesz és még kevésbé bizonyos, hogy ha valami fából vaskarikát csinálnak, ezt a függetlenségi párt el fogadja.

Khuen a királynál.

Oriási érdeklődéssel várta a közvélemény Khuen-Héderváry gróf mai audienciáját. Súlyos, szinte megoldhatatlannak látszó krízis sorsa függ attól az elhatározástól, melyre a király a kihallgatáson szerzett impressziói révén jut.

A bankgassei palota híres térsalgószobáját valószággal megszállva tartják a külföldi lapok tudósítói. Ott vannak reggeli nyolc óra óta az összes bécsi és budapesti lapok munkatársai is. A miniszterelnököt senki sem látta. Sokan megkísérelték, hogy bejuthassanak hozzá, de senkit sem fogad. Az újságírók várva-várják a királyi fulajtárt, aki a meghívólevelet hozza. De tizenegy óráig nem jött senki. Kilenc óra után gróf Széchenyi Gyula tett látogatást a bukott miniszterelnöknél, ahol félóráig időzött.

Csak délfelé derült ki, hogy a király már délelőtt tíz órakor fogadta gróf Khuen-Héderváryt, aki tegnap este érkezett Bécsbe. Az audiencia ötnegyed óráig tartott s

annan a miniszterelnök egyenesen a szálóbeli lakására hajtatott, ahol bezárkózott. Az audiencia eredményéről csak annyi biztosat tudni, hogy döntés még nem történt, sőt a király még a miniszterelnök lemondására vonatkozólag sem nyilatkozott.

Egyik fővárosi estilap ma délután Bécsből a követ.ező telefonjelentést kapta:

Ugy értesülök, hogy a király a mai audiencián újra megbízta a miniszterelnököt a kormányalakítással. Khuen plauzibilissé akarta tenni az uralkodó előtt, hogy lehetlenség neki kabinetalakításra vállalkoznia, de a király egyelőre ragaszkodott az elhatározásához. Ez az oka, hogy a mai kihallgatáson döntés nem történt.

Egészen biztos forrásból hallom, hogy a király annyira el van keseredve, hogy az erős kéz politikájában gondolja az egyetlen utat, amely kivezet a válságból. A nyilatkozataiból kitetszik, hogy éppen emiatt valószínűleg elmarad a politikusok várt meghívása.

Politikusok között nagy az izgalom. Khuen délben közel negyedóráig értekezett telefon utján Budapesttel.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: O felsége ma délelőtt 10 órakor kihallgatáson fogadta gróf Khuen-Héderváry miniszterelnököt, ki lemondásának okairól és a helyzetről beható jelentést tett. O felsége a továbbiakra nézve fenntartotta magának az elhatározást. A miniszterelnök holnap újból kihallgatást nyer ő felségétől.

A bécsi ut.

A mai kihallgatás folyamán Khuen-Héderváry gróf teljes és beható képet adott a királynak a magyar politikai helyzetről, arról is, a mi lemondását előidézte, valamint arról, a mi lemondása után beállott. Audiencia végeztével Khuen a hírlapírók előtt úgy nyilatkozott, hogy a kihallgatás a döntést semmi irányban nem hozta meg.

Politikai körökben az a vélemény, hogy a holnapi kihallgatáson a helyzet további alakulása már valószínűleg tisztázódik és a válság elintézésének további lépéseire létrejön a megállapodás.

A király a mai kihallgatáson felszólította Khuent, hogy egyelőre maradjon meg az ügyek élén és álljon készen, hogy holnap újabb kihallgatásra fogja meghívni.

A mai bécsi esti lapok azt írják, hogy habár a király a mai kihallgatáson Khuen-Héderváry gróf lemondási kérvénye felett nem döntött, ennek dacára is kétségen felül áll, hogy a lemondást el fogja fogadni.

A „N. Fr. Pr.“ ma esti lapjában ezeket írja: Irányadó helyen arra törekednek, hogy Magyarország végleges kormányt kapjon. Hogy mely irányban fog a király dönteni, arról egyáltalán még semmi sem hallatszik, így hát az is nyílt kérdés még, hogy a király Budapestre utazik-e, Bécsben, vagy a magyar fővárosban fogja-e az utolsó szót a válság ügyében kimondani.

Khuen gróf ma Thallócy Lajos külügyminiszteri osztályfőnököt és Miklós Odön volt államtitkárt fogadta. Mikor Khuen a kihallgatásról visszatért, a reá váró hírlapíróknak ezt a kijelentést tette:

— O felsége hosszú kihallgatáson fogadott, melynek során én részletesen előadtam azon okokat, melyek lemondásom benyújtására készítették. O felsége fenntartotta magának a döntést s így holnap is itt maradok.

Még nincs eldöntve az a kérdés sem,

hogy a király részt vesz-e a budapesti hidfelavatási ünnepségen és arról sem hallatszik semmi, kit fog Khuen gróf után fogadni. Beszéli azonban, hogy még a király bécsi tartózkodása alatt meg fog nála jelenni több magyar politikus s így a király ezen a héten csak a magyar válság megoldásával fog foglalkozni.

Körber keze.

Egy Bécsben időző magyar politikus véleménye szerint Khuen gróf mai kihallgatásán arról volt szó, *miképp lehetne Körber beszédének hatását ellensúlyozni*, dacára a legfelsőbb felhatalmazásnak, a melyre Körber hivatkozott.

Khuen utódjától nyilván azt fogják követelni, hogy e beszéd megvitatását a magyar parlamentben akadályozza meg. Ennek a sikerét annál inkább remélik, mert Körber beszéde Khuen bukásával már meg van torolva.

Khuen után ma délben Körber osztrák miniszterelnököt fogadta hosszabb kihallgatáson a király.

Budapesti ellenzéki körökben semmi kétségen nem táplálnak afelől, hogy Körber keze ismét benne van oly kérdés elintézésében, amely tisztán és kizárólag Magyarország belügye.

Khuen Olaszországban.

Khuen grófot a király — mint már említettük — holnap ismét kihallgatáson fogadja. Ez az audiencia délelőtt 10 órakor lesz. Ekkor közli vele a Felső elhatározását a megoldás tekintetében teendő lépésekről.

Budapesten nagy érdeklődéssel néztek ma a bécsi hírek elé, mert azt remélték, hogy a krízis megoldása végső stádiumába jutott. Ez a remény azonban éppenséggel nem teljesült.

Khuen gróf fogad atyjának a részleteiről nem tudni semmit, csak azt, hogy beható előterjesztést tett a helyzetről a királynak s holnap a felség kívánságára még Bécsben marad.

A vélemények ez idő szerint nagyon megvannak oszolva a szabadelvű pártban. Vannak többen, a kik remélik, hogy Khuen-Héderváry gróf továbbra is miniszterelnök marad, ezt azonban kizártnak tartják, mert Khuen bécsi utja előtt határozottan kijelentette, hogy az ügyek ideiglenes vezetését sem viszi tovább, hanem visszajövet Olaszországba megy több hónapra s ott pihen ki az izgalmak által okozott fáradalmait.

Ki lesz az utód?

Hogy Khuen utódja ki lesz, arról ez idő szerint a legbeavatottabb politikusoknak sincs fogalmuk. Egy bécsi lap ma azt a hírt közli, hogy *Andrássy Gyula gróf lesz az új miniszterelnök*, ez az értesülés azonban alaptalannak látszik.

Pesszimista politikusok úgy vélekednek, hogy *hónapokig el fog tartani, míg a krízis meg lesz oldva*, mert a királyt Héderváry balsikerei nagyon elkedvetlenítették. Valószínű, hogy a király el fogja napolni az országgyűlést, mivel a parlament gépezete úgy is megakadt és nem sikerült azt működésbe hozni. A Ház feloszlása aligha következik be, bár némely körök véleménye szerint a jelen körülmények közt ez törvénybe nem ütköznék.

Hogy a király 8-án Budapestre jön, bizonyos, eddig legalább erről semmi hivatalos értesítés nem érkezett.

A szabadelvű pártkörben élénk megbeszélés tárgyát képezte ma az a hír, hogy a király *Széll Kálmánt Bécsbe hívatta* és hogy Széll Kálmán már el is utazott. Ezt

a hírt maga Széll Kálmán dementálta meg, aki az este folyamán megjelent a klubban s *egész határozottan állította, hogy a róla terjesztett hírek valótlanok*. Ő nem megy Bécsbe, nem kapott a királyhoz meghívót s ezse ágában sincs újból miniszterelnöknek lenni.

Más verzió szerint Khuen *Andrássy Gyula* grófot ajánlotta utódjának, a ki hajlandónak mutatkozott a kabinetalakításra vállalkozni. *Andrássy Gyula* gróf is megjelent a klubban s mint Széll, ő is kijelentette, hogy légből kapott az egész hírlelés. Ő sem kapott meghívót a királyhoz, nem megy Bécsbe s holnap részt vesz a kilences bizottság ülésén.

A három évet kiszolgált katonák viszatartásának kérdését szerdán délelőtt fogja tárgyalni a kilences bizottság. Hírlik, hogy *a szabadelvű párt is felemeli szavát a kiszolgált katonák viszatartása miatt*.

Cseh-magyar szövetség.

Vasárnap este igen mozgalmas volt az élet a függetlenségi táborban, amelynek nagy szenzációja akadt. *Polónyi Gézához* ugyanis *Klofác* reichsrathi képviselő, a csehek legintranszigensebb emberre francia nyelven a következő táviratot küldötte:

Forró köszönetemet fejezem ki Önnek és barátainak azért, hogy fölismerék, hol van az Önök és a mi közös gyilkosunk. Tartsanak ki végig a küzdelemben a német elnyomatás ellen, a mely ellen önöket a csakis a cseh védheti meg. A hadsereg az az intézmény, melynek a célja, hogy minket germanizáljon. *Az összes gonoszágoknak és alhasságoknak típusa Körber osztrák miniszterelnök*. Ennek eltávolítása legyen az önök és a mi közös törekvésünk.

Klofác.

A távirat a függetlenségi és pártonkívüli ellenzéki képviselőket rendkívül föllelkesítette. A harcban új támasz gyanánt tekintették Klofác megnyilatkozását.

— *Megyünk Prágába*, — mondta a függetlenségi párt egyik előkelő tagja — *ők minket kivilágítással és fáklýászenével fogadják. Tüntetésünk a némettség ellen, Körber ellen és Ausztria ellen. A segítséget ott kell keresni, ahol szívesen vállalkoznak a mi küzdelemünk erősítésére.*

Zichy Jenő gróf a köréje gyűlt képviselőknek hangosan olvasta föl és fordította le magyarra a francia táviratot, mialatt fiók forradalmi hangulat keletkezett.

— *Hát úgy vagyunk*, — kiáltotta egy néppárti képviselő, aki azonban inkább a szabad ellenzékhez tartozik — *úgy vagyunk, hogy most megint ott állunk, mint amikor a között kellett választani, hogy a törökhöz vagy a némethez csatlakozzunk-e. Most az a kérdés, hogy a szlávssággal szövetkezzünk-e vagy a németsséggel. Minthogy azonban látjuk, hogy a németesség ellenünk tör, jogaink és nyelvünket el akarja rabolni, a szlávokhoz fog kelleni csatlakozni. Választani kell: német császár és orosz cár között.*

A táviratot vasárnap este *Polónyi Géza* vitte a függetlenségi pártkörbe, ahol a képviselők társasága hosszasan tanakodott fölötte. A pártkörben jelen volt *Thaly Kálmán*, a függetlenségi párt tiszteletbeli elnöke, aki azonban igen tartózkodóan nyilatkozott. Egyelőre *Polónyi Géza* a maga nevében okvetlen válaszolni fog a táviratra, amíg a párt maga is nyilatkozhatik.

A német kommandó.

Az E—s hétfői számában egy nyugalmazott katona érdekes dolgokat mond el a német

kommandóról és annak lehetetlen következményeiről. A sok igazságot tartalmazó cikkből adjuk a következőket:

„Az ágyuk elhelyezése után rendes kommandókép ennyi hangzik el:

— „*Feindliche Artillerie vor der Front, zwischen den drei grossen Pappeln, rechts Leiterversicherung 30! Hilfszielpunkt grosser Rauchfang.*“

Szeretném azt a magyar legényt látni, aki három év alatt ennyit megért a német nyelvből. S mi ennek a következménye? Minden „Zug“ (két ágyu) tisztje ismétli németül a kommandót. Megint eltelik jó idő. A legénységnek még mindig nincs fogalma a célról s arról, hogy mitévő legyen. Ekkor ágyuról-ágyura szaladnak a „sarzsik“ s magyarul elismélik a parancsot. Tessék kiszámítani azt az idővesztést, amelylyel ez jár. A manőveren szerencse csupán az, hogy az ellenfélnél is ily késedelemmel jár a parancs végleges teljesítése, de a háboruban ki felel a késedelmekért? Éppen a tűzérségnél, ahol gyorsaságnak igazán nem szabad boszorkányságnak lennie.

Most tessék még az előzetes zavarokat hozgágon do ni. A felvonuláskor az egyes ágyukhoz beosztott altisztek és tisztek folyton vezetnek a lovagló köztüzérek, ez alatt természetesen folyton német parancsokat osztogatnak. A legény elkeseredetten hallgatja, egyetlen szócskát nem ért belőle, a tiszt türelmét vesztve szidja mint a bokrot — ezt már lehetőleg magyarul teszi — s néhány perc alatt olyan a fejtelenség az ütőben, hogy annak helyes operálása teljesen kizártnak mondható.“

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Bánk bán, tragédia. (Páros bérlet.)
Szerda: Görög rabszolga, operetta. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Titok, vígjáték. (Páros bérlet.)
Péntek: Bob herceg, operetta. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Ahol unatkoznak, vígjáték. Bácsné felléptével. (Páros bérlet.)

A titok.

— Bemutató előadás. —

Minden nemes érzésű ember bizonyos lehet abban, hogy azok a szülők, akik a ma esti előadást végignézték, színházból hazamenet megcsókolták a gyermekeiket. Lehetetlen bizonyos meghatottság nélkül maradni láttára annak a sok kedves, igazán megkapó jelenetnek, amelybe Pierre Weber poetikus vígjátéka: *A titok*, két nagyszülőt, a nagypapát és a nagymamát hozza.

Aból indul ki a darab meséje, hogy az öreg házaspárnak egyetlen fia, egy huszonhat éves ügyvéd, szerelmi viszonyt folytat egy szegény, de nemes lelkű, becsületos leánnyal s a szülők nagy megütközéssel éppen akkor értesülnek erről a viszonyról, mikor fiók számára megtalálták azt a lányt, akit vagyoni viszonyainál fogva is legalkalmasabbnak találtak arra, hogy menyük legyen. Haragra lobban a két öreg, hallani sem akarnak erről a viszonyról, látszólag még akkor sem, mikor a fiu elárulja, hogy gyermeke is van már: egy hat éves kis fiu. Megmutatja az arcképet is, a szülők haragosan veszik át, de ez a harag már nem harag többé, csak színlelt harag, melynek háttérében a nagyszülők öröme éled az unoka láttára. Korholják a fiut s ez alatt titokban az arcképet veszekednek egymással. Gyönyörű kép ez az első felvonás végén, gyönyörűen van megírva és hasonlóképen játszották meg a színészeink.

A második felvonás egy hónapos szobában játszódik: itt lakik az unoka és a mamája. A

nagyapa és a nagymama, akik az előtérben társadalom szolgálai s tulajdonképen sokkal erősebbek, sokkal kevésbé hivel a szocializmusnak, semhogy elismernék fiuknak ilyen családi állapotát, titokban, más-más időben, felváltva járnak el a hónapos szobába csókolgatni az unokájukat. A ferde társadalmi felfogás igája alá kényszerített e szülői szeretetnek a titkos randevukon való gyakorlása, ezek a szerettel teljes látogatások, a legkedvesebb jelenetek egész sorát hozzák e énk a második felvonásban. A nagyapa szórakozik az unokájával a hátra ülteti s így lovagol vele, csókolja, deldelgeti s a legboldogabb embernek érzi magát, mikor a kisfiu így szólítja meg: „nagyapa“ Itt van a darab tendenciája: ugyanaz az ember, aki a hónapos szobában boldog, mert nagyapa, a világ előtt, sőt a saját felesége előtt nem meri elárulni, hogy unokája van. Használóképen van a másik öreg is, ő is titokban jár az unokájához, nehogy az ura megtudja. Végül a család egy jó barátja a közös titkot egyesíti, a nagyszülők nem vesnek többé ügyet a világ számára s boldogok, hogy fiuk elveheti a gyermeke anyját.

Mindez olyan szépen, annyi poézissal, annyi szívvel van megírva, hogy szinte felüldíti az embert, csupa jó indulatot, csupa nemes érzést kelt föl s olyan hangulatot ébrazt, mint viharos idő után az aranyugáru napfény.

Az előadás kifogástalanul illeszkedett a darab szépségeihez, egyike volt a legjobbknak, amelyet a társulat ebben a genrben produkált. Talán nem haragszanak meg az „öreg“ színészek, ha elsősorban a legfiatalabb szereplőről íj. *Zilahy Gyuláról* emlékszünk meg. A szőke haju Gyuluska, aki a kis Róbertet játszotta, mindenkit elbájt. A színpadon — megmutatta — nem csak olyan értelemben van ott hon, mert a „tatája“ igazgató, hanem az ő saját emberségéből is. Nagyszerűen mozgott, valóssággal alakított, s megérdemelte azt a sok virág- és babér-ajándékot, melyet kapott a második felvonás végén. A mai naptól fogva igazán babérjain pihenhet a Gyuluska művész ur.

Nagyon jó volt a nagyapa: *Békés*, a nagyanya: *F. Csigaházi Etel*, kinek unokájával (íj. *Zilahy Gyula*) való találkozásánál gkapóan szép jelenet. *Marházinak* a mai egyik legjobb alakítása, telve finomsággal és értelemmel.

Rokonszenves fogadtatásra talált a társulat új naivája, *Aranyosi Janka*, akiről, első fellépése után csak jót mondhatunk. Nagyban hozzá járult a sikerhez intelligens játékaival *Gazdy Aranka*, s *Zilahy Gyula*, ki — játszott légyen bármily jól is — ma bizony az érdeklődés szempontjából háttérbe szorult — a kis fia kedvéért. (a)

* **Felhő Rózsi a Magyar Színházban.** A „Debrecen“ írja: Köztudomásu dolog, hogy *Felhő Rózsi*, a társulat szubrett primadonnája virágvasárnapján megváltik a debreceni szintársulat kötelékéből. Előbb úgy volt tervezve, hogy *Zilahy Gyula* aradi társulatához szerződik, mint azonban most értesülünk, *Leszkay András* a fővárosi *Magyar Színház* igazgatója olyan fényes ajánlatot tett a művésznőnek, hogy *Felhő Rózsi* e szerint a Magyar Színház primadonnája lesz s jó értesülésünk szerint már alá is írta a szerződést *Leszkay* színházához.

* **Cigányélet.** *Dankó Pistának* a fővárosban nagy sikert aratott népszínműve, a *Cigányélet* még október hó folyamán színre kerül Aradon is. A darab előadásával kapcsolatosan a helyi és vidéki jobb cigányzenekarok kelnek versenyre egymással; hasonlóan a Népszínházban most lefoiyt mérközéshez, amely annyi művészi izgalmat és kellemes szórakozást szerzett a fővárosi közönségnek. Bizonyára érdekes ese-

mény lesz az aradi uri bandának az egyik *Dankó* estén való önálló szereplése is.

* **A görög rabszolga.** Megirtuk, hogy *Sidney Jones* ajos operettjének meg ehetős pihenő után szerdán lesz az első előadása. A darab kiállítására fényes lesz, az igazgató teljeszen új jelmezeket készítettett, s a szereposztás is elsőrendű. *Fóti Frida* második fellépéteül *Iris* szerepét fogja eljátszani, azonkívül még *Békessynek* és *Polgárnak* van kitűnő szerepe. *Polgár* egy teljeszen új, magyar színpadon még ismeretlen kuplét fog előadni, melynek szövegét *Komor Gyula* dr., az ismert fővárosi író és kritikus fordította le az angol eredetiből számára.

* **Sudermann új darabja.** A berlini *Lesing Theaterben*, mint *Berlinből* jelentik, szombaton este volt *Sudermann* új négyfelvonásos vigjátékának a bemutatója. A „*Sturmgeselle de Sokrates*“, ez a *Sudermann* darabjának a címe, politikai dráma, amely Kelet-Poroszországban játszik. „*Sturmgesellen*“ névvel ott régi, „negyvennyolcas“ demokraták alakítottak szövetséget és nagy emberek nevét (*Sokrates*, *Spinoza*, *Giordano Bruno*) használják álnévül. A darabot a közönség vegyes érzélemmel fogadta. Az első felvonásnak nem volt semmi hatása, a második és harmadik felvonás után *Sudermann* néhányszor a lámpák elé hívták. A negyedik felvonás után füttyök hangzottak, amikre tapsok felelték, úgy, hogy valóssággal csata támadt a két párt között. Az előadás közepszerű volt.

* **Yvette Guilbertről.** A híres francia énekesnő februárban, a mikor *Berlinben* vendégszerepelt, hirtelen megbetegedett. Azóta a német császárvárosban gyógykezelték. Betegségében időnként némi javulás állott be, de amiut most *Berlinből* jelentik, a művésznő állapota annyira súlyosbodott, hogy új műtétet kellett végezni rajta. *Israel* tanár műtete óta *Yvette Guilbert* állapota kielégítő.

Utazó királyok.

(A vasutársulatok számlája.)

Arad, október 5.

Az idén feltűnően sokat utaznak az európai uralkodók és természetesen mindegyik utjuk politikai esemény, a melyről a politika augurjai a népek sorsára jót vagy rosszat jövendölnek. Mi igaz ebből és mi nem: majd elváltak; most még nem tudhatjuk, mert az újságok beszámolnak ugyan róla, hogy az uralkodók, hogy utaznak és mit esznek, de hogy mit beszélnek egymással négy szem között, azt már nem igen tudhatják.

Az orosz cárnak nem volt érdekes az utazása. Az oroszok határig a maga külön vonatán utazott s a merre eiment: minden ötven lépésnyire egy-egy katona őrizte a vonatot. A határon át kellett szállnia a mi uralkodónk eléje küldött udvari vonatára, mert az orosz vasutak sinei nagyon szélesek, az orosz vasúti kocsik soha sem mehetnek át a határon.

A mi uralkodónknak két udvari vonst van; az egyiket maga csináltatta még a kilencvenes évek elején, a másikat pedig a magyar államvasut csináltatta neki három, vagy négy évvel ezelőtt. Mindkettő nösszu *Pulmann* kocsikból áll s a belsejük olajzöld szíjben van butorozva. Az idegen uralkodók, akik náunk utaznak, akár a király vonatát használják, akár nem, a király vendégei s a király fizet helyetük a vasutaknak. A vendégszeretnek ez a formája azonban Európában sehol másutt nem divatos. VII. *Edvárd* angol király otthon Angliában, ahol minden vasut részvénytársaságok kezében van, minden utazás után borsos számlát kap az illető vasuttol.

Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke, ha hosszabb utra megy, hat kocsiból álló különvonatot használ; mindig magával visz egy csomó újságíró, titkos reauót és azokat a hivatalnokokat, akik a levelezését ellintézik.

A *peresa sah* renkívül sokat költ, mikor

utazik. Legutóbbi európai utja tizenkét millió koronába került. Igen jól jövedelmez a vasutaknak is a sah utazása, mert a sah szeszélyeit, hogy csak tehervonat gyorsasággal akar utazni és az alagutakat lehetőleg elkerülni, nagyon megfizette a vasutak.

Nagyon megszarolták *Londonban* pár évvel ezelőtt *Levanikát*, az afrikai Barocoország királyát. *Levanikának* az volt a baja, hogy nagyon megszerette az európai ruhát s több mint egy millió korona értékű cilindert, sárga cipőt és ruhát vétettek meg vele az olélmés kereskedők. Tizenkét felesége számára huszonnégy kész selyemruhát is vásárolt *Levanika*; de hogy az elegáns ruhát hogy adta fel a feleségeire, akiken még soha életükben sem volt fűző, az már az ő gondja volt.

Nagy fényűzéssel és kényelemben utaznak a koronázatlan királyok is. A híres *Pierpont Morgan* két kézzel szórja a pénzt, ha utazik; egész sereg titkárt, komornyikot, inast, szakácsot és pincért visz magával mindenüve. A villamos vasutkirálynak, *Yerkesnek* a felesége meg akkora ruhatárat cipel magával mindenüvé, hogy egyszer, mikor egy francia kikötőbe érkezett, a ruháért százezer frank várat kellett fizetnie.

Az eperjesi rémdráma.

(Apróságok a meggyilkolt kapitányról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 5.

Az eperjesi rendőrkapitány megdöbbentő tragédiája országsszerte fölrazta az érdeklődést a szerencsétlen fiatal tisztviselő esete iránt, a kiről, a mikor szépen indult pályája vérbe fulladt, ime kiderült, hogy voltaképen poéta ember volt.

Egyik hírlapíró, akit baráti kötelék fűzött a véres szenzáció áldozatához, igen érdekes részleteket közöl a szerencsétlen véget ért poéta ember életéből, a melynek nemcsak a befejezése véres regényfejezet, hanem maga, egész élete is küzdelmes érdekes regény.

Stephányi Nándor dr. egyike volt a legérdekesebb self made manoknak. Tehetős polgári család fia volt, szülei azonban tönkrementek s Amerikába vándoroltak ki.

Stephányi, aki akkor 14 éves fiu volt, telve fiatalos hévvel és poéta álmokkal, hallani sem akart róla, hogy itthagya Magyarországot. Maradt és csodálatos küzdelmek árán végezte iskoláit.

A felvidék egyik luteranus felekezeti gimnáziumába járt s hogy lakása legyen, elvállalta egy tanárja szülőjében s csöszsége. Künn lakott a várostól másfélórányira levő borházban és éjjelente tanulásközben pisztoly lövésekkel hességezte el a tolvajokat.

Valami csinje miatt büntetésül tandíjmentessége elvesztésével sujtották. A tandíjat persze nem tudta előteremteni s hogy a szülőhegyen levő „otthonát“ ne kelljen otthagynia, átgyalogolt *Miskolcra* s úgy eszközölte ki az ott székelő ág. ev. püspöktől az elvesztett kedvezményt.

Roppant nyomoruságok közt végezte be középiskolai tanulmányait s közben figyelmet keltő tehetséggel ontotta lelkének dalait. Később fölment *Budapestre*, hogy a színiakadémiait elvégezze, de *Várad*, Antai, akinek lapjába sok szép verseket írt, meggyőzte, hogy jobb a poézisnél maradnia, a mire visszatért *Kassára*, hol az *Abauj-Kassai Közlönynek*, majd a *Felsőmagyarországnak* lett munkatársa. Ez időben jelent meg *Felhők mögöl* című verses könyve, amelyet a kritika egyértelmű dicsérettel fo. adott. Később, amikor jogi tanulmányait bevégezte, a kassai rendőrség fogalmazója lett,

széd a jelen eseményeire. A most folyó nemzeti ellenállásról beszélgettek az ifjak Damjanicsnéval, aki élénken jegyezte meg:

— *Otvenhárom éve tesped ez a nemzet, most azonban ébredeni.* Hasonlóra nem tudok visszaemlékezni.

A jelen küzdelmeivel kapcsolatba hozta azokat a küzdelmeket, melyeknek hősei közé tartozott az ő férje. Elfojtotta a sírás a hangját, mikor róla beszélt. Zokogva mondta, hogy testben-lélekben annyira megtörte őt az aradi hőharmunka, hogy szinte vissza sem tud emlékezni rá.

Szakadozottan, mintha az emlékezés fátyolát darabokban fejtené le, beszélt az utolsó óráról, melyet férjével öltött.

A kivégzés előtt volt. A kegyetlen Havnau megengedte, hogy meglátogathassa urát. Beszélt vele, s el kellett válnia tőle örökre. Irtóatos volt a bucsuzás. Azt hitte, a szíve megszakad a fájdalomtól. A lelki kínok ágyba döntötték, s hogy ezután napokig mi történt, nem tudja. Egy szó azonban megmaradt a lelkében ezekből a borzasztó napokból: Egy ismerőse jelent meg nála, s mindössze ennyit mondott:

— *Meghalt . . .*

Az egyetemi ifjak könnyes szemekkel hallgatták a fekete ruhás asszony beszédét, mely szaggatott volt a fájdalomtól, mint a beszéd nyomán feltörő zokogás.

HIREK.

Meglopott főherceg.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 5

Abbáziát kínos szenzáció tartja izgalomban. Az uralkodóház egyik tagját, *Lajos Viktor* főherceget, ki hosszabb idő óta ott tartózkodik, ma délelőtt meglopták. Legdrágább, legértékesebb ékszereit és emléktárgyait vitték el a fürdőkabintól ismeretlen tettesek, akiket most heted hét országban nyomoz a rendőrség.

A főherceg ma délelőtt fürdőt vett s ez alatt történt a lopás. Alig tíz percig élvezte a tenger hullámain s mikor kabinjába visszament, meglepődve tapasztalta, hogy *összes ékszereit ellopták*. Főképpen azért sajnálja a tolvajlást, mert több igen becses ékszert vittek el tőle, ezek közt egyet, melyet boldogult *Erzsébet* királynétől kapott emlékül, a másik még *Miksa* császártól származik, egy pedig anyjától, *Zsófia* főhercegnőtől maradt rá.

A lopás felfedezése után a fürdőtelepet azonnal elzárták s az összes fürdővendégeket megmotozták, de eredmény nélkül. A tettesnek nyoma sincs.

A budapesti rendőrség a lopásról a következő értesítést adta ki:

Abbáziából táviratban értesítették a budapesti főkapitányságot, hogy az *Angolina* fürdőintézet kabinjából egy ott időző főherceg értéktárgyait és ékszereit ellopták. Az elloptott holmi a következő: Egy darab áttört fedelű férfi arany óra, hátsó fedelén P. L. monogrammal, egy darab nagy szemekből fonott, L. V. monogrammal és osztrák császári koronával ellátott arany óralánc, rajta egy csomó függelék, nevezetesen egy jeruzsálemi kereszt, egy arany irón, egy medaillon, benne haj, egy hosszú arany nyaklánc, rajta szív alakú medaillon, egy *Mária Terézia* aranyokból összeállított karkötő és egy zafirköves aranygyűrű.

Október elsejével új előfizetést nyitotunk az Aradi Közlöny-re. Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése szeptember 30-ikán lejárt, hogy megrende-

lésüket mielőbb ujtsák meg, nehogy a lap szétküldésében fennakadás támadjon.

— **Menetrend könyvecske.** Az Aradi Közlöny előfizetői számára praktikus ajándékot mellékel ma lapunkhoz a kiadóhivatal. A legújabb vasuti *menetrend könyvecske* ez, mely az Aradot érintő összes vonatok érkezési és indulási idejét tünteti föl f. évi október 1-től. A csinos kiállítású füzetecske zsebtárcában is könnyen elfér s így mindenki megőrizheti.

— **Október hatodika.** Holnap, kedden virrad ránk a nemzet nagy gyásznapijára, október hatodikának *ötvennegyedik* évfordulója. A vértanuk emléke száll ki a sirból és emlékezteti a magyarságot, hogy a miért a dicsők, a hősök vértanú halált szenvedtek, az még most sem valósult meg egészen. A nagy küzdelem idején, a nemzet legdrágább, legféltettebb kincséért folyik a harc, a vértanukra való visszaemlékezés annál fájdalmasabb, de egyszerűs mind annál lelkesítőbb. A magyar társadalom minden rétegében készülnek a gyásznapi emlékének megülésére, főképp pedig itt Aradon, a vértanuk szent vérével megáztatott földön. Az ünnepség, melynek részletes sorrendjét vasárnapi számunkban közöltük, délelőtt 9 órakor kezdődik a minoriták új templomában tartandó rekviemmel, mely után a közönség a vértanuk szobrához s a kivégzési helyhez zarándokol, hol az ünnepséget hazafias szónoklatokkal s a koszorúk elhelyezésével befejezik.

— **A waggonyár a gyászünnepen.** Az aradi waggonyár munkásai szépen ünnepelik meg a holnapi gyászos évfordulót. A menetben természetileg résztvesznek zászlójukkal, zenekarukkal. Az ünnepi alkalomból a gyárban pedig munkaszünet lesz. Hogy a munkások hazafias érzelmüknek így módon kifejezést adhatnak, *Markóczy* Lajos igazgatónak közzönhető, ki az összes munkásoknak a holnapi napra munkaszünetet adott.

— **Az aradi tisztviselők és az állami adó.** Aradon néhány városi tisztviselő, mint megirtuk, tiltakozott az állami adónak fizetésükből való szokásos levonása ellen. A polgármester, a jogos kívánságnak engedve, elrendelte, hogy az ex-lex tartamára az állami adót ne vonják le azoktól, kik ezt nem engedik meg. A budapesti *Magyar Szó* ma esti száma, mint tudósítónk sürgönyzi, megjegyzéseket fűz ehhez az esethez. Bármennyire örvendünk is annak, — írja — hogy a tisztviselők anyagi helyzete javul, még sem fogadjuk el az aradi tisztviselők eljárását, még pedig abból az egyszerű okból, mert ex-lexben nemcsak adót nem szabad fizetni, vagy elfogadni, hanem *semminemű állami vagy községi fizetést sem szabad folyósítani, vagy elfogadni*. Csakis ez az igazi ex-lex állapot.

— **Rendjel eső.** A bécsi uralkodó-találkozást nyomon követi a szokásos rendjel-eső. Mint nekünk táviratozzák, királyunk *Lamsdorf* gróf orosz külügyminiszternek miniatúr-arcképét ajándékozta gyémántokkal gazdagon ékesítve, *Kapniszt* gróf orosz nagykövetet és *Frederik* főhadsegédet pedig a Szent István-rend nagykeresztjével tüntette. A cár kíséretének többi tagja is kapott előkelő ordót. Természetes, hogy a cár szintén kitüntette rendjelekkel az osztrák és magyar udvari méltóságokat.

— **Száz millió kár.** A politikai válság közgazdasági hatásairól *Neményi* Ambrus országgyűlési képviselő a „Honi Ipar”-ban a követke-

zőket írja: A magyar ipar körében évek sora óta komoly pangás uralkodik. A magánvállalkozás visszament, minden vállalkozás és munka tehát az államra van utalva, amely nálunk a legnagyobb fogyasztó és ennélfogva, a legnagyobb megrendelő. Az állam pedig ez idén (amint ezt a képviselőházban még tavasszal a költségvetés számadataiból kimutattam), nemcsak hogy a pangás enyhítésére rendkívüli beruházást nem tett, hanem elmaradtak azok a rendes beruházások is, melyeket a költségvetés során minden évben végrehajtani szoktak. Az 1908-iki költségvetésben, amennyire emlékszem, körülbelül *43 millió korona beruházás volt előirányozva*, amely csaknem teljesen elmaradt. Azonkívül, ha a Ház a nagy beruházási javaslatot idejében elintézi, ebből a forrásból az 1908-ik év folyamán szintén körülbelül *30 millió korona jutott volna a magyar iparnak*. Tudjuk ezenfelül, hogy a Ház normális viszonyok mellett is költségvetésen kívül évközben kisebb-nagyobb beruházásokat szokott megszavazni. Mindezek együttvéve bátran *szémmillió koronára* tehetők, amely összeg 1908-ban forgalomba kerülhetett volna, de a politikai zavarok miatt forgalomba nem kerülvén, nem is alimentálta a vállalkozást, nem foglalkoztatta a munkástömegeket és nem adhatott impulzust a magánvállalkozásnak. Ami pedig szerintem legnagyobb kára az országnak, ez az, hogy a politikai helyzet a magyar közvéleményt, mely egyébként sem szokott közgazdasági dolgokkal sokat foglalkozni, még jobban elterelte a közgazdasági kérdésekről. A magyar közvélemény egy év óta a közjogi kérdésektől hipnotizálva van és *észre sem veszi azokat a közgazdasági eseményeket, melyek Magyarország kárára lejátszódnak*. Szerinte ez még az előző kettőnél is vegzetesebb baja a mai helyzetnek.

— **Aradmegye közgyűlése.** Aradmegye állandó választmánya október hó 7-én délelőtt tizenegy órakor ülést tart, melynek tárgya az őszi megyegyűlés előkészítése lesz.

— **Arad a Rákóczi Ünnepen.** A Budapesten tartandó Rákóczi-ünnep országos bizottsága meghívót küldött Aradvárosához, felszólítván, hogy az e hó 17-én tartandó ünnepélyen képviseltesse magát.

— **Jutalom az államvasuti tisztviselőknek.** Bár a m. kir. államvasut voltaképpen magánvállalat és az állammal csupán felügyeleti viszonyban van, az ex-lexet a Máv. pénztára is megsínyli. Ennek tulajdonítható az, hogy a máv. hivatalnokainak szokásos karácsonyi előléptetése — mint értesülünk — nagyon szűk korlátok közt fog történni. Hogy ennek ellenében a hivatalnokok némi kárpótlásban részesüljenek, az a terv merült fel a Máv. igazgatóságában, hogy a hivatalnokok *pénzbeli jutalmat* fognak kapni karácsonykor.

— **A közigazgatásból.** Aradmegye közigazgatási bizottsága e hó 7-én délelőtt 9 órakor, a város délután 4 órakor rendes havi ülését tartja.

— **Halálozás.** *Paikert* Alajos dr. nyug. cs. és kir. tábornoktörzsorvos neje, szül. waltouai *Walter Walburga* urasszony élte 64-ik évében Budapesten elhunyt. A boldogultban *Paikert* Henrik aradmegyei nagybirtokos édes anyját vesztette el.

Szilvássy Lacika, *Szilvássy* László dr. aradi ügyvéd hat éves fiacskája vasárnap elhunyt. A kis halottat ma délután temették.

— **Az oroszországi zsidómészárlás.** Arra a cernovici hirre, hogy szeptember 30-án éjszaka a Dnyeper mellett levő Mohilevben háromszáz zsidót és száz beszarábiai parasztot lemészároltak, mindmáig sem cáfolat, sem megerősítés nem jött. Az orosz posta nem továbbítja az erre vonatkozó leveleket vagy táviratokat. Anynyi azonban kiszivárgott, hogy szeptember 30-án vagyis a zsidó hosszunap előestőjén más orosz városokban is voltak zsidóellenes zavargások.

Aki egy csésze jó teát óhajt élvezni, kérje mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját, és az az

INDRA TEA,

mely Chinának, Indiának és Ceylonnak legfinomabb tea keveréke. — Valódi csak eredeti csomagolásban.

Raktárakat a hirdető táblák mutatják. 2123

Főraktár: Fejér Gyula, Arad.

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon
23890—1903. I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Arad—M. radna bez. Mária-Radna—Temesvár-Gyárfáros, kiz. Arad—Temesvár-Józsefváros s kiz. Arad—Békés-Csaba kiz. és Békés-Csaba kiz, Osi kiz. összesen 295 5 kiló méter hosszú vonalain, valamint az aradi üzletvezetőség hivatalos helyiségeiben használatba levő összes szolgálati óráknak 1904. évi január hó 1-től számított 8 éven át jó karban tartása, javítása és szabályozása iránt ezenfelül pályázatot hirdetünk, minéltova felhívjuk a pályázni kívánó és iparendélyvel bíró órásokat, hogy egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a pályáorák jókarban tartására 23890—1903. szhoz” feliratu borítékba zert ajánlataikat lepecsételve f. évi október hó 17 én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános (I.) osztályánál nyujtsák be.

Bánompénz fejében 100 kor. azaz Egyszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban le. később f. évi október hó 18 án déli 12 óráig alulirt üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Aradon letendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el. Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a megajánlott összegre való tekintet nélkül történik.

A szerződési feltételek alulirt üzletvezetőség I. osztályánál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők illetve kívánatra postán megküldetnek, feltételezzük tehát ajánlattevőkről, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A pályáorási székhely: Arad, vagyis az illető órás, ki e teendőket megbizatik, köteles Aradon lakni, illetve itt üzletet tartani.

Az ajánlatok feletti határozathozatal az ajánlatok felbontásától számított 14 nap alatt várható, míg a letett óvadék ezen határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

Az ajánlattevők ajánlatukkal az azok fölött hozandó végleges határozat hozataláig kötelezettségben maradnak s azokat nem vonhatják vissza, mivel az ajánlat visszavonása a bánatpénz elvesztését vonja maga után.

Arad, 1903. évi augusztus hó.
Az Üzletvezetőség.
(Utányomás nem díjazatik.)

KINTZLER ZOLTAN

Cronometer műrás és ékszerész
Arad, Andrassy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 1527

Pontos és szolid kiszolgálás!

Uraságoktól levetett
téli és nyári ruhákat
a legmagasabb áron veszek.

Kívánatra házhoz is megyek.
Továbbá használt butorokat is veszek és olcsó áron eladok. 2121

Menczer Márton

Arad, Petöfi-utca 7. sz.

Földbirtokra

városi jó fekvésű, biztos bérjövödelmet hozó

házakra

törlesztéses kölcsön nyerhető a következő feltételek mellett

4 ⁰ / ₀	kamatra 50	évi törlesztésre
4 ⁰ / ₀ ¹ / ₂	"	40 ¹ / ₂
4 ³ / ₄ ⁰ / ₀	"	35
5 ⁰ / ₀	"	30

A tőke a kamatfizetéssel együtt

félévi részletekben törlesztetik.

A kölcsön készpénzben fizetetik ki.

Magasabb kamatu kölcsönök convertáltatnak.

Dijazás utólagosan. Kölcsönajánlatokat elfogad és minden felvilágosítással készséggel szolgál.

Berger József

irodája

2137

Arad, Andrassy-tér 8., a Minorita-templommal szemben.

Szép fogak! csakis

DENTOLIN

fog creme

használatá által nyerhetők.

Egyszeri használat után mindenki megkedveli.
Egy tubus 50 fillér.

Legjobb bevásárlási helye mindennemű

illatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpasztak,
szájvizek,
hőlgyporok,
arczcremek,
arczvizek,
hajszeszek,
szivacsoknak.

A legmegbízhatóbb minőségekben mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGOLCSÓBB ÁRAKI

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON. 1427

Egy ügyes

Segéd,

ki románul jól beszél, a fűszer szakmán kívül a rőfösben is jártas, azonnal

alkalmazást nyer

Weisz Mór urnál,

Székudvaron, 2134

hová az ajánlatok küldendők.

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

27236—1903. II. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Petrozsény állomáson létesítendő egy emeletes és egy félemeletes váltóállító torony építési munkákra.

A költségszámítások, az ajánlati minta és a pályázati feltételek Aradon a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafenntartási osztályában a hivatalos órák alatt 3 korona lefizetése mellett átvethetők és a vonatkozó tervek megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1903. évi október hó 6-án déli 12 óráig kell benyujtani, alulirtott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteltivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyujtani:

„Ajánlat Petrozsény állomáson létesítendő váltóállító toronyok építési munkákra.”

Az előállítandó magasépítmények következők: egy emeletes váltóállító torony és egy félemeletes váltóállító torony.

Az ajánlat benyujtását megelőző napon, vagyis 1903. évi október hó 5-én déli 12 óráig 600, azaz Hatszáz korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottatnak, de névértékben felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel. Az ajánlatok feletti döntés határideje a pályázati határidőtől számított 2 hétben állapittatik meg, a bánatpénzek visszaadása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Kelt Aradon, 1903. szeptember hó 18-án. Az Üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Tűzijáték!

Szines, görögtűz-szórók, rakéták, röppentyűk, ezerféle változó színű forgó rakéták óriási választékban

Dürr Gusztáv

csemege-, túszer-, rum-, sajt- pezsgőbor kereskedés 2116

a szüretre Arad, a városházzal szemben.
megérkeztek. **Telefon 118. szám.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy 4 esetleg 5 szobás

lakás november hó 1 ére olcsón kiadó, Halász utca 27. 1968

Vinczellér

kerestetik egy aradi szőlőskertbe, (nős, lehetőleg gyermektelen) szőlőkezelésben, gyümölcsfajításban, esetleg méhkezelésben is jártas legyen. Bővebbet Kiss Ferencz ipar testületi titkárnál. 2112

Izr. házhoz kerestetik

egy a háztartás minden ágában jártas kisasszony, ki jól főz és varrni is tud. Cím a kiadóhiva-
talban. 2117

2 db. kettős taposókád,

vaslennel és teljes felszerelés-
sel, 2 db. szőlőszúzó, valamint 4
db. vassajtó rövid ideig hasz-
nált, de kitűnő karban, jutányos
áron eladó és megtekinthető Mé-
nesen 120. szám alatt Kotsis La-
josnál. 2028

Irodai gyakornok

kezdőfizetéssel azon-
nal felvétetik Pollak
József fűszernagyke-
reskedésében, Aradon.
2138

Arad hegyalján

9 hold termő szőlő, terméssel együtt
olcsón eladó. Bővebbet Erdőgond-
nokság Arad, Simonyi-utca 9. 2139

Éz a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más
esetben feleslegessé váló butorokat po-
tom áron eladni. megveszem én azokat,
ugyszintén

uraságoktól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb árban.
Kivánatra házhoz is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Arpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal
szemben). 1471

Nagy szakszerű javító-műhely.

Kerékpár- és varrógép raktár.

Kalmár József

villanyműszerész

villanyos-csengő és telefon építési vállalata
felszerel

lakásokba villamos-csengőket, tele-
fonokat kisebb vagy nagyobb tá-
volságra.

Betörés ellen

biztonsági csengőket.

irodai vagy takarékpénztári helyi-
ségeknél.

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.
Telefon 242. sz. 2071

Varrónő,

aki a legkomplikáltabb toltetteket

elismert jó ízléssel

és gyorsasággal készít

ajánlkozik házakhoz.

Szíves megkeresések: Kápolna-
utca 2. sz. ajtó 4. 2067

M. kir. szabadalmazott

Tűzi fecskendők

és hozzávaló mindennemű tömlők
(csövek)

**Községeknek legalkalma-
sabb,** mert nomokos és sáros víz
használatánál sem tagadják meg
a szolgálatot, — a gép jó műkö-
désért 3 évi jótállás (ingyen javítás).

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyúk

és hozzá való legjobb minőségű
gumi csövek gyári áron.
A szivattyú hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyú
nem romlik és a bort nem ronthatja,
a gépezet jó működéséért 3 évi
jótállás, ingyen javítás.

Kutak

a hozzávaló csövekkel gyári áron.

Hönig Frigyes

harangöntőnél 1418

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.
Mindennemű javítások elfogad-
tatnak.

Kész butor eladás!

Minden háztartásnál legfontosabb
tényező a szép, a jó

BUTOR

És mert a szép és jó butor ol-
csón, csakis a készítőnél szerez-
hető be: s kérem a n. é. közön-
séget, hogy BUTOR szükséglete
fellezése végett hozzám, mint ké-
szítőhöz bizalommal fordulni szí-
veskedjen.

Varga József

asztalos mester 1828

Arad, Kápolna-utca 6.

Arad legrégebb kerékpár és varrógép
javító műhelye és raktára, Szabad-
ság tér 7. sz.

Hammer Vilmos

villany-műszerész.

Telefon szám 98.

Elsőrendű drezdai kerékpárok.

Raktáron

Singer karikahajós varrógépek

műhímezésre, továbbá

zajtalan járású Singer varrógépek
32 forintért öt évi jótállás mellett.

Villanycsengő

és 1891

telefon-berendezést

szakszerűen és jótállás mellett vál-
lalok. — Nagy raktár kerékpár és
varrógép alkatrészekben.

Hely szűke miatt

leltározás alkalmával kiválasztott

nagy mennyiségű

üveg, porcellán és lámpa

(némileg divatját mult, de teljesen használható)

Andrássy-tér 16. szám. (Gebhart-ház)

udvarán felállított

külön sátorban mától fogva csak néhány napig

megfelelő jutányos áron kapható.

Árusítottak fognak: Porcellán, étkező, tea, kávé és mocca készletek 6 és 12 személyre. Tányérok, csuprok,
tálak és háztartási cikkek. Üvegekészletek, poharak, kancsók stb. Tükrök. Mosdókészletek, lavoírok, kor-
sók stb. Függő és álló, valamint kézi lámpák. Számtalan porcellán, üveg és fémáru használati c. cikk és dísz tárgy.

Ajánlható minden család és háztartás figyelmébe.